

BILAGA 1

Gertrud Adrian har tagit dessa bilder under åren 1955 - 1959,
då hon var avd. sköterska på avd. II B.

- 1 Sophiahemmet en tidig vårdag innan scillan slagit ut.
- 7 Ingen text.
- 2 I huvudentrén står Drottning Sophias byst.
- 3 Föreståndarinnans exp. Gerda Magnus son vid skrivbordet och Malin Erfors stående.
- 17 Konferens på exp.
- 4 Ingrid Huss, rumsbeställningen, skötte intagningen av patienterna och tog kontakt med läkarna.
- 5 Vaktmästare Harry Johansson delar post.
- 6 Exp och behandlingsrum på polikliniken. Underläkaren Inga Larsson ringer in recept.
- 7 Operationssalen på polikliniken. Instrumentskåpet, allmänt kallat löjtmanten, i bakgrunden.
- 8 Ingrid Lindström förestod laboratoriet som låg på bottenvåningen i gamla medicinpaviljongen.
- 9 Avd. sköterskan på dåvarande avd 3, Gunhild Danielsson och
- 10 Karin Nyberg på I A
- 11 Sal 17 på II B och
- 12 gångövningar i korridoren där.
- 13 Margit Bowin håller avdelningslektion i vaktrummet.
- 16 Köksföreståndarinnan Ulla Holm som dagligen samlade avd.sköt. för att diskutera den enskilde patientens matsedel.
- 17 Köket levererade mat till patienter och personal. Personalen hade två matsalar, en där sjuksköt och elever åt och en för övrig personal. Alla bodde och åt på Sophiahemmet.
- 18 Maskincentralen med Lorne
- 20 Strykrummet med tvättföreståndarinnan Karin Gunnarsson
- 21 Syrummet. Husmor Margaretha Wallentin och sömmerskan Elsa Johansson i förgrunden.
- 22 Erik Andersson och en medhjälpare kör ut tvätten till avd.
- 23 Fröken Elin, en gammal trojänare på sköterskehemmet.
- 26 Samlingsrummet på Nya elevhemmet.
- 27 Instr. sköterskan Greta Giertz vid sitt arbetsbord.
- 28 Hemsystrarna Maja Burström och Greta Edblom.
- 29 På sköterskehemmet stöptes ljus för hela årets behov -
- 30 likaså på Solhemmet.
- 31 På julaftonens morgon samlades alla före arbetets början till kaffe. Var och en fick ett hemstöpt ljus.
- 32 Stora samlingsrummet julsmückt.
- 33 Alla systrar i Stockholm med omnejd samlade till julfest.
- 35 Från stora samlingsrummet
- 36 " "
- 37 " "
- 38 " "
- 40 Sångkören under ledning av Annie Pettersson
- 47 Från vänster föreståndarinnan Gerda Magnusson, instr.sköt Greta Giertz och föregående förest. Lotten Rignell.
- 48 Britta Norgren och Wendela Rudbeck vid flygeln.
- 50 Åhörare i Kapellet.
- 55 Kapellet smückt för Jul
- 56 Fastan
- 57 Långfredag
- 58 Trefaldighetstid
- 59 Nyinvidda systrar vid aftonbön i kapellet som alltid avslutades med psalmen "Så tag nu mina händer och led Du mig".
- 63 Terrassen utanför Solhemmet, de pensionerade systrarnas hem.
- 73 Salongen på Solhemmet.
- 64 Ingen text
- 65 Maria Werdenhoff på promenad i parken. Hon sydde under många år alla mösstommarna.
- 66 Prästgården, numera läkarbostad.
- 40 Dahlior på slätten utanför sköterskehemmet och utanför laboratoriet.
- 69 Trädgårdsmästaren Rudolf Andersson och Margareta Wallentin plockar blommor.
- 70 Fruktträd famns i den del av parken där det nya sjukhuset nu ligger.
- 71 Trädgårdsmästaren i arbete.
- 73 Och så till sist Österskär, ett sommarparadis för systrar och elever.

Diabilderna tagna under en 10-årsperiod, ordnade till "Ett solvarv"
1955 -1965 av Maja Burström

1. Sophiahemmet i rimfrost
2. Björkar framför Sophiahemmet
3. Vårtecken. Istapp utanför Sköterskehemmet
4. Smältvatten i parken. Ett par änder försökte varje år att häcka där men dammen hann torka ut innan deras bo blev färdigt. På samma plats ligger nu det nya sjukhuset.
5. Blåsippor i backen mot Valhallavägen
6. Scillan blommar i parken
7. "
8. Vide
9. Häggarna blommar
10. Forsythia vid Röntgen
11. Blommande syrener
12. Tulpaner utanför Sköterskehemmet
13. En psalm sjöngs för patienterna varje morgon i stora trappan. Någon av systrarna eller eleverna spelade orgel. Sången hördes till alla avdelningarna och klingade i regel vackert tack vare de ständigt unga rösterna. Psalm-sången var mycket uppskattad av patienterna. Elever och övrig personal samlades i trappan. Systrarna väntade i entréhallen till klockan blev 7 eller 7½. På det nya sjukhuset förekommer ingen morgonpsalm.
14. Morgonpsalmen sjunges
15. Skolans arbete pågår på olika områden. Rektor Gerda Magnusson med sina närmaste medarbetare.
16. Gerda Magnusson, Malin Erfors, bitr föreståndarinna, Ruth Lundholm, Margit Bowin, en annan lärare samt en hospitant vid skolan.
17. Sjuksköterskorna samlade till informationsmöte hos föreståndarinnan Gerda Magnusson.
18. Efter mottagningarna hos föreståndarinnor på olika håll blir det kaffepaus för "Handkammargänget".
19. Nya provelever får sina snibbar, vilka är utan spets. Provtjänstgöringen varade 2 å 3 månader och grupper av provelever avlöste varandra året om. Varje halvår inkallades de godkända proveleverna till den egentliga sjuksköterskeutbildningen.
20. Provelever i teoretisk praktisk kurs. Mycket uppmärksamma flickor. Numera är det samskola. Proveleverna undervisades i sjukvårdens etik, tystlåtenhetsplikt, bäddning av olika slag, behandlingar, servering av måltider o.s.v.
21. En grupp provelever färdig att gå ut till praktiskt arbete. Var och en är som synes försedd med ett rent förkläde Rockar användes inte då.
22. Tre lärare: Margit Bowin, Anna-Britt Almroth, Eva Bergavik.
23. Karin Edmark, lärare vid skolan, hade arbetat i Korea och är iklädd koreansk dräkt.
24. Karin Edmark berättar om sina upplevelser och erfarenheter för eleverna.
25. Sommarhemmet Lillgården ute i Österskär görs i ordning för sommaren
26. Margit Bowin, lärare, Hjördis Holte, telefonvakt, Else Angeldorff, personalföreståndarinna, Harry Johansson, vaktmästare.
27. Eleverna badar och har det skönt.
28. Eleverna njuter 1965
29. "
30. "Klostergården" på Sophiahemmet: Karin Nyberg, Ingalisa Carlstedt, Margit Bowin
31. Soluret framför skolan. Gåva av en avgående kurs.
32. Första läskursens avslutning. Eleverna sjunger för föräldrar och andra gäster, som är inbjudna till den s.k. chokladexamen. Vid flygeln Lars Angerdahl. Före choklad med vispgrädde och samvaro med gästerna hade eleverna förhörts i olika ämnen som ingått i läskursen.
33. Efter 1½ år i praktiskt arbete upptas eleverna (snibbarna) till provsysstrar och får då Sophiahemmets mössa. Kamraterna i kursen närmast efter de nya provsysstrarna har sytt små miniatyrmössor som sätts på bröstet på de nya provsysstrarna. Efter tal av rektor samt kaffebjudning för provsysstrarna under rätt många år ut till Stallmästargården till en subskriberad supé. Ute på planen framför restaurangen brände provsysstrarna var sin snibb på ett litet bål.
34. "
35. Rast i skolan. (Läskursen)
36. Svenska Flaggans dag firas. Flaggan hissas och "Flamma stolt" sjunges, varefter ett leve för fosterlandet utbringas. Denna gång var det Torgny Bohlin som var Sophiahemmets pastor. Så sjöngs "Du gamla, Du fria" samt Sv. ps. 511:4 o 6 "Ära ske Herren, ja Herren ske ära." På Valhallavägen stannade människor utanför staketet och lyssnade till sången i parkens försommargrönska.
37. Torgny Bohlin med sina små pojkar.

38. Eleverna återvände till skolan, den övriga personalen till sitt arbete på vårdavdelningarna. De "färdiga systrarna" som kunde komma ifrån sitt arbete en stund bjöds på kaffe på Solhemmet.

39. Dahlior utanför Sköterskehemmet.

40. Krasse vid Drivbänkarna i "Hultet". Det var trädgårdsmästarens arbetslokal och redskapsbod. Där sattes alla krukväxter om vid lämplig tid o.s.v.

41. Sommarkaffe för Solhemssystrarna, tvätt- och köksföreståndarinnorna och en del av systrarna på sjukhuset. Fotografen Maja Burström vid bordets kortsida, Gerda Magnusson m.fl.

42. Höstfärger vid medicinska avdelningen.

43. Höst

44. En kurs som är färdig med sin praktiska utbildning samlas till den avslutande III:e läskursen. Upprop förrättas.

45. En årgång Sophiasystrar. d.v.s. en vår och en höstkurs samlas efter 25 års tjänst på olika håll för att ta emot det s.k. förtjänstecknet. Det är ett silverkors med ett mindre kors i blå emalj på. En silverkedja hör också till och korset bäres till såväl arbetsdräkt som högtidsdräkt. Korset har en inskription på baksidan, nämligen Rom. 15:33 "Fridens Gud vare med Eder alla". Korset är en personlig gåva som en del av de äldre systrarna bar varenda dag under hela sitt liv. En del vill också ha det på sig vid Den sista färden. Broschen och emblemet på armbindeln återlämnades till Sophiahemmet

46. Två lärare, Margit Bowin och Anna Westerlind har just erhållit silverkorset.

47. Julen nalkas och hundratals ljus stöpas. Långa vackra spiror, mängder av ordinära ljus och många smala ljus. Dessutom stöptes en del riktigt fina grenljus. Två spiror och ett grenljus sändes som julhälsning med "skickebud" till Sophiahemmets speciella vänner:

Sophiahemmets körledare, den gudabenådade musikediktören Annie Pettersson, styrelsens ordförande, Sophiahemmets pastor m.fl.

48. Den första söndagen i advent samlades en liten skara systrar och elever, med klara röster och vandrade omkring i alla bostadsvåningarna och sjöng "Hosianna" och "Bereden väg för Herran". En liten transportabel orgel fick bäras genom långa korridorer och i trappor. Även Solhemmet fick sängbesök. Man samlades i salongen där ett piano fanns. Salongen var listigt byggd. Rummet gick upp genom två våningar. I den övre våningen gick en balustrad och runt om låg de pensionerades rum. Solhemmet är inte längre hem för pensionerade

systrar. Det blev för dyrt att driva. År 1975 lades verksamheten ned tyvärr. Kontakten mellan Sophiahemmet och Solhemmet var livlig och värdefull för såväl de allra äldsta som de yngsta. Av Solhemmet har blivit Uggleviksskolan.

49. Lucia firas på olika håll. En liten grupp sjunger här i en bostadsvåning för sjuksköterskor, den s.k. "Högre ståndsvåningen". Inom parentes kan sägas att i vinkel till Högre ståndsvåningen fanns en bostadsvåning för elever som gick i läskurs. Denna våning kallades "Olympen" och det gällde för oss elever att vara intellektuellt skärpta då vi bodde på "Olympen".

50. Lucia med tärnor på en vårdavdelning.

51. Inom Sophiahemmet, som på alla andra håll, finns det en stor grupp av personal som arbetar utanför vårdavdelningarna, i köket, i tvätten, på röntgen och olika kontor, lokalvårdare, sjukgymnaster m.fl. och dessa inbjöds till stora samlingsrummet på Luciakaffe. Invigningskursen, som då gick i sin tredje läskurs ordnade ett fint Luciatåg. Det var vacker sång och en föraning av julen.

52. Provsystrar i III:e läskursen har här en avskedsfest för sina handledare och lärare.

53. Matsalen dukad till fest. Serveringspersonalen redo.

54. De nyinvigda Sophiasystrarna och Deras anhöriga bjuds på kaffe och hembakat gott bröd.

55. Aftonbön i kapellet invigningsdagens kväll.

56. En av de nya systrarna.

57. Sedan alla gästerna gått får "värdinnorna" te och smörgås i all enkelhet i serveringsrummet. Ina Westling, Gerda Magnusson, Fru Stina Nordenfalk, styrelsemedlem, Ruth Lundholm-Möller m.fl.

58. Gerda Magnusson omgiven av några medarbetare: Greta Edblom, Anna Westerlind, Malin Erfors, Ingrid Nyqvist.

59. Snöklädd gran framför stora porten.

60. Matsalen julpyntad. Ett litet hemstöpt ljus vid varje kuvert.

61. Julaftons morgon: sjuksköterskor och elever samlade i matsalen. Juldagens epistel läses av rektor Malin Erfors.

62. Alla tar sina ljus med sig och man sjunger för patienterna: "Hell Dig julafton, härliga klara, då tändes ljus uti hjärta och tjäll.

63. Julaftons förmiddag samlas de som kan i stora samlingsrummet för att läsa julhälsningar från systrar runt om i landet och från många platser i hela världen. Vackra blommor, jul-

korgar och stora chokladaskar brukade också komma från läkare och andra vänner till Sophiahemmet. De hundratals jul och nyårskort som anlänt samlades i en stor snäcka av porslin, just avsedd för dessa kort. När helgen var över ställdes snäckan undan. De många korten betydde mycket. De blev en intressant lektyr för alla hemmavarande systrar och för de många gästerna under helgen. Kortet var valda med stor omsorg och tillgivenhet till Sophiahemmet. Man fick intryck av att så gott som varenda Sophiasyster lät tankarna gå till skola och hem vid juletid.

64. Både systrar och elever samlade till kaffe på maten.

65. Julljusen tända i kapellet. Till julottan kom systrar från hela stan, även från det närmaste grannsjukhuset Allmänna BB De som kom därifrån gick genom Lill-Jansskogen med bloss i händerna och blossen lades i en hög utanför kapellet, där de låg och brann ganska länge. Efter julottan serverades kaffe i stora samlingsrummet, där man sjöng julsånger och satt och pratade tills det dagades. De som kunde stanna litet längre blev bjudna på risgrynsgröt m.m. i matsalen.

66. Julbjudningarnas mångfald. Jullekar och spännande tävlingar.

67. Unga och äldre omkring gottbordet. För länge sedan gick en mycket trevlig musikfilm som hette "Hundra man och en flicka". Här var det hundra flickor och en man, nämligen Sophiahemmets pastor bland alla systrarna. Han klarade sig bra.

68. 1964 blev nyårsafton särskilt festlig och högtidlig. Då firades Sophiahemmets 80-årsjubileum. Några av Solhemssystrarna och de tjänstgörande systrarna på Sophiahemmet samlades till en fin kall supé i stora samlingsrummet. Bordet var dukat med det vackraste av damast, kristall och silver, som Sophiahemmet äger.

Gerda Magnusson berättade om Sophiahemmets 80-åriga historia. Det blev ett mäktigt ögonblick då klockan slog 12 och kyrkklockorna från Engelbrekt klingade. Årtionden av Sophiahemmets historia passerade i våra tankar medan klockorna från alla Sveriges domkyrkor fick ljuda och klockornas inskriptioner lästes upp. Gott nytt år för alla, ett nytt årtionde för Sophiahemmet hade börjat.

69. Konstnär Birger Frohm byggde varje år upp Solhemmets vackra julkrubba. Han samlade stenar, mossa, enebuskar och ris och åstadkom verkligen en fin krubba. Hans faster, Carola Frohm, var sophiasyster varför det föll

sig naturligt att han engagerades vid jultid. Det hörde till traditionerna att Sophiahemmets systrar var bjudna till Solhemmet på juldagens eftermiddag och då brukade Birger Frohm läsa någon legend eller annan berättelse under samvaron.

70. Några solhemssystrar i salongen. Från vänster: Ellen Persson, Ellen Stenberg och Siri Malmros som vid hög ålder framträdde i TV och berättade om Sophiahemmet. Hon tillhörde samma kurs som Maria Bernadotte, sondotter till Drottning Sophia. Denna kurs invigdes på slottet i stället för i Sophiahemmets kapell eftersom Drottningen var mycket klen vid denna tid. Siri Malmros var nästan hundra år när hon dog och fick hela livet behålla ett ovanligt klart intellekt.

71. Hildur Lilienborg, Ellen Persson, Ellen Stenberg och Märta Giertz, gäst på Solhemmet.

72. Maja Hasselgren, Gunnel Nordwall, husläkaren Ulf Nordwalls fru, Ebba Tibblin, Nanny Wickman, Fru Stina Nordenfalk, ledamot av styrelsen för Sophiahemmet.

73. Siri Malmros i en solig vrå av salongen.

74. Siri Malmros hemma hos Maja Burström berättade om Sophiahemmet. Hennes berättande togs upp på band.

75. Malin Erfors och Ingrid Nyqvist, en av lärarna vid skolan.

76. Flaggan på halvstång den 7 mars 1965 för Drottning Louise, Sophiahemmets hedersordförande under många år. Hon betydde mycket tack vare sitt goda omdöme och stora intresse.

77. Den lilla trestämmiga sångkör som sjöng vid en minnesstund i kapellet med anledning av Drottningens bortgång. Körledare Margareta Holmstrand.

78. Allvarsstämning i kapellet.

79. Far och dotter. Prosten em. Bernhard Erfors t.f. pastor vid Sophiahemmet och Malin Erfors, biträdande föreståndarinna.

80. Torgny Bohlin, Sophiahemmets pastor, och hans son Tor

81. Eva Bohlin och sonen Ingemar.

82. Sommaren 1964. Föreståndarinneskifte. Gerda Magnusson avtackas av Margit Bowin, studierektor.

83. Dagen därpå hälsas den nya föreståndarinnan Malin Erfors välkommen.

84. Malin Erfors med guldbroschen

85. Den nya rektorn vid sitt skrivbord i civil dräkt. En ny era i Sophiahemmets historia.

86. Vårblommor

87. "

88. Bougainvillea (Vackra men ej hörande till Sophiahemmet.)